

Gemeente Brummen

Groenstructuurplan

januari 2003

DEFINITIEF

---

kern Brummen

Kwaliteitsimpuls groenbeheer

Gemeente Brummen

Groenstructuurplan

DEFINITIEF

kern Brummen

Kwaliteitsimpuls groenbeheer

dossier T 1398-56-001

datum 27 januari 2003

registratienummer ON-A 20021904

versie 4

PST000744: Vastgesteld bij raadsbesluit 03.001150/HDG van 24 april 2003

© DHV Milieu en Infrastructuur BV

Niets uit dit bestek/drukwerk mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt d.m.v. drukwerk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van DHV Milieu en Infrastructuur BV, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitssysteem van DHV Milieu en Infrastructuur BV is gecertificeerd volgens NEN ISO 9001.

INHOUD**BLAD**

1	INLEIDING	5
1.1	Situatie	5
1.2	Complicatie	5
1.3	Opdracht	5
2	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	6
3	GROENSTRUCTUUR IN BEELD GEBRACHT	7
3.1	Ruimtelijke structuur van Brummen	7
3.2	Structureel groen versus niet-structureel groen	9
3.2.1	Structureel groen	9
3.2.2	Niet structureel groen	10
3.3	Hoofdgroenstructuur Brummen	11
4	VERSTERKEN BEELDKWALITEIT	23
4.1	Huidige kwaliteit	23
4.2	Differentiëren naar onderhoudsniveau's	25
4.3	Maatregelen voor kwaliteitsverbetering openbaar groen	27
4.4	Incidentele kwaliteitsverbetering	27
5	ONDERSTEUNEND BELEID	28
5.1	Ecologisch groen	28
5.2	Boombeheer	28
5.3	Uitgifte en zelfbeheer	29
5.4	Spelen	29
5.5	Milieuvriendelijk beheer	30

5.6	Hondenbeleid	31
6	PROJECTEN	32

BIJLAGEN

1	Groenstructuurkaart
2	Kwaliteitskaart
3	Projectenkaart
4	Overzicht klachten en meldingen 2001 – 2002
5	Overzicht reactieformulieren bewonersavond GSP
6	Groentype lijst
7	Lijst bijzondere bomen van de Bomenstichting
8	Planning projecten

1 INLEIDING

1.1 Situatie

Brummen is een groene gemeente en het gemeentebestuur wil dit graag zou houden. Naast het in stand houden van de groenstructuur is het onderhoud van het groen belangrijk. In het collegeprogramma van april 2002 wordt er nadrukkelijk aandacht gevraagd voor het kwaliteitsniveau van het openbaar groen.

1.2 Complicatie

Brummen is een es-dorp met een stervormige hoofdstructuur. Van oudsher is er altijd veel groen aanwezig geweest, met grote bomen als belangrijkste drager.

Om het groene karakter van Brummen te behouden is het van belang om goed in beeld te krijgen wat de hoofdstructuur van de openbare ruimte is, dit is de belangrijkste drager van het groen. Het rapport richt zich vooral op de openbare ruimte. Daarnaast is er veel particulier groen aanwezig, waar mogelijk zal de gemeente dit proberen te versterken, in dit plan zijn hier enkele aandachtspunten voor opgenomen.

Naast kwantiteit wordt er in dit plan ook gekeken naar kwaliteit van het openbaar groen. Eind jaren '90 is er structureel bezuinigd op de beheerbudgetten. Het technisch onderhoud is gedaald onder

minimumniveau, dit beeld wordt versterkt door signalen vanuit de inwoners van Brummen.

1.3 Opdracht

Centraal staat de vraag: 'welke maatregelen en welk beleid zijn nodig om het openbaar groen van Brummen op het gewenste niveau te krijgen en te houden?'. Deze vraag kan beantwoord worden door antwoord te geven op drie subvragen:

1. Welke groenstructuur is van belang om het groene karakter van Brummen te handhaven ?
2. Welk kwaliteitsniveau vinden de gemeente en de inwoners van Brummen wenselijk ?
3. Met welk beleid kunnen wij bovenstaande doelstellingen ondersteunen ?

2 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

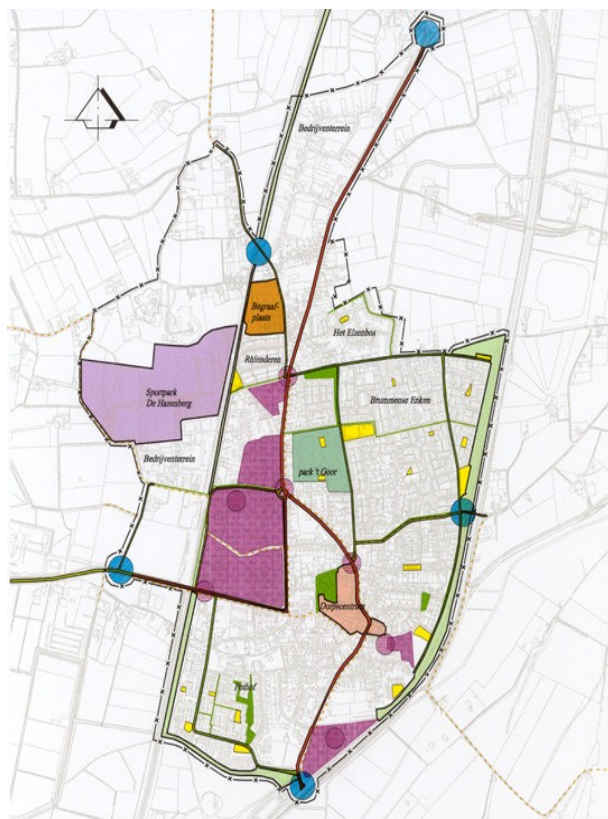
Het groen in Brummen houden we op peil door :

1. De groenstructuur vast te stellen, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen structureel groen en niet-structureel groen. Het structureel groen is voornamelijk een afgeleide van de stedenbouwkundige structuur. Deze structuur weerspiegelt de ontstaansgeschiedenis van Brummen. Het niet-structureel groen is vooral het openbare groen in de woonstraten. Voor dit groen zijn inrichtings- en beheeruitwerkingen opgenomen. De groenstructuur en onderbouwing zijn uitgewerkt in hoofdstuk 3. Aangezien de groenstructuur niet volledig is zijn er een aantal projecten benoemd om de structuur te versterken. Deze staan beschreven in hoofdstuk 6. Deze projecten geven richting aan de investeringen voor de jaren 2003 - 2006.
2. Het onderhoudsregime te beoordelen en waar nodig aan te passen. Het huidige onderhoudsregime is voor heel Brummen uniform. Voorgesteld wordt om een differentiering in onderhoudsniveau's aan te brengen. Het dorpscentrum en hoofdontsluitingswegen worden intensiever onderhouden, de dorpranden extensiever en in de woonwijken een basisniveau. Dit basisniveau is gelijk aan het huidige onderhoudsregime van Brummen. Op basis van reacties van inwoners van Brummen wordt

voorgesteld om het totale onderhoudsregime aan te scherpen. Dit geeft een verhoging van het structurele beheerbudget te zien. Om het 'nieuwe' beheer adequaat te kunnen uitvoeren is voor een aantal vakken een éénmalige renovatie noodzakelijk. De onderbouwing is te vinden in hoofdstuk 4.

3. Het voorgestelde ondersteunende beleid vast te stellen. Dit beleid beschrijft de uitgangspunten en de randvoorwaarden voor het ecologische groen, boombeheer, uitgifte en zelfbeheer, het speelbeleid, milieuvriendelijk beheer en het voorkomen van overlast veroorzaakt door hondenuitwerpselen. Dit ondersteunende beleid is te vinden in hoofdstuk 5.

3 GROENSTRUCTUUR IN BEELD GEBRACHT

Figuur 3.1: Groenstructuurkaart

Bij het in beeld brengen van de groenstructuur is onderscheid gemaakt tussen *structureel* groen en *niet-structureel* groen. Al het structurele groen is opgenomen in de groenstructuurkaart in bijlage 1 (figuur 3.1 is de verkleinde versie) en is beschreven in paragraaf 3.3. In paragraaf 3.1 is een beschrijving van de ruimtelijke structuur van Brummen opgenomen, deze ruimtelijke structuur is de basis voor de hoofdgroenstructuur. In paragraaf 3.2 is beschreven welke waarden er ten grondslag liggen aan het structureel groen, het gaat hierbij om belevings-, gebruiks- en ecologische waarden. In deze paragraaf is ook het niet-structurele groen opgenomen. Het niet-structurele groen betreft vaak het wijkgroen en is derhalve niet in de hoofdgroenstructuur opgenomen. Uitgangspunten voor inrichting en beheer van niet-structureel groen zijn opgenomen in paragraaf 3.4.

Omdat de huidige hoofdgroenstructuur niet volledig is, zijn er in hoofdstuk 6 enkele projecten voorgesteld om deze structuur te versterken.

3.1 Ruimtelijke structuur van Brummen

De hoofdgroenstructuur van Brummen wordt voor een belangrijk deel bepaald door Brummen's ruimtelijke structuur.

Brummen ligt op de rand van het zandgebied en het dal van de IJssel, langs de oostelijke Veluwezoom. Landgoederen die hier tussen 1850 en 1930 zijn gevestigd vormen de basis van de hoofdgroenstructuur van Brummen. De parkachtig omgeving met

een villa-achtige bebouwing omgeven door monumentale bomen, laanbeplanting en grote tuinen bepaalt de groen identiteit van Brummen. De omgeving van Huize Klein-Engelenburg, de laanbeplanting van de Engelenburgerlaan (de oude toegangsweg van Groot-Engelenburg) en de Burg. de Wijslaan, park 't Goor en de begraafplaats zijn hierbij beeldbepalend.

De N348 en de spoorlijn vormen barrières tussen het dorp en het buitengebied. Aan de westkant van de spoorlijn bevinden zich het sportpark en industrieterrein de Hazenberg. Ten westen van de spoorlijn en ten zuiden van de Leuvenheimsebeek bevinden zich een landschappelijk en ecologisch waardevol gebied.

Brummen is een es-dorp, waarvan de oude kern bestaat uit een stervormig wegenpatroon, met het marktplein als centrum. In de 30-er jaren van de vorige eeuw werd het dorp begrensd door de Spoorstraat, de spoorlijn, villa 'De Koppelenburg' en de NH-kerk. De Zutphensestraat, Arnhemsestraat, Ambachtstraat en Cortenoeveneseweg vormen het stervormige wegenpatroon. De bomenstructuur met veel oude bomen, in combinatie met de historische bebouwing langs deze wegen zijn hier beeldbepalend voor Brummen.

Na 1945 is de ruimte tussen de wegen buiten het dorpscentrum bebouwd. De wijkontsluitingswegen sluiten aan op het oude wegenpatroon. De uitbreiding vond in de 40-er en 50-er jaren plaats ten noorden en ten oosten van het dorpscentrum. Het betreffen de wijk

Rhienderen en woningcomplexen rond de Cromhoutstraat, Gasfabriekstraat en het Munnikplein. Speelsterreinen ontbreken, de nadruk van het groen ligt op de sierfunctie. Het groen heeft een karakteristieke hoveniersstijl met een duidelijke laanbeplanting van 3^e grootte sierboompjes, gazons, sierheesters en perkplanten. De afgelopen jaren zijn enkele stukken van het groen omgevormd, waardoor een gevarieerd beeld is ontstaan.

In de 60-er jaren is de Staatsliedenbuurt op de voormalige Brummense Enk gebouwd. De opbouw van het groen bestaat uit gazons, groepsgemengde heestervakken en straatbomen van de 3^e grootte.

In de 70-er jaren zijn de Brummense Enken-Oost en de Vogelbuurt ten noorden van de dorpskern aangelegd. De wijkopbouw is gericht op de maximale veiligheid van de voetgangers. De woningen staan rond hofjes met een verblijfsfunctie. Het groen bestaat uit een kleinschalige, gedetailleerde inrichting met vooral heesters en losse boomgroepen, brede hofjes omzoomd met groenstroken. Verkoop van stukjes groen heeft deels geleid tot een versnipperd beeld.

In de 80-er jaren is de wijk Pothof aangelegd ten zuidwesten van de dorpskern en lijkt veel op de 70-er jaren wijken. Een deel van het groen is omgevormd van siergroen naar gebruiksgroen. Een deel van het groen is verkocht waardoor een soms versnipperd beeld is ontstaan.

In de 90-er jaren vond uitbreiding plaats in noordelijke richting en is de wijk Elzenbos gebouwd. Kenmerkend voor deze wijk zijn de ruime heestervakken met bomen die verspreid staan.

3.2 Structureel groen versus niet-structureel groen

3.2.1 Structureel groen

De in paragraaf 3.1 beschreven ruimtelijke structuur wordt voor de lange termijn gehandhaafd door het te benoemen als structureel groen. Structureel groen heeft een ruimtelijke kwaliteit die niet objectief meetbaar is, maar voort komt uit een aantal ruimtelijke waarden. Dit zijn belevingswaarde, gebruikswaarde en ecologische waarde.

Belevingswaarde

De belevingswaarde betreft vooral de visueel-ruimtelijke aspecten van het openbaar groen. De belangrijkste aspecten zijn samenhang en oriëntatie. De groenelementen die bijdragen aan het samenhangend beeld binnen het dorp en die bijdragen aan de mogelijkheid dat men zich kan oriënteren, vormen met elkaar de hoofdstructuur van het dorp. Het gaat hierbij meestal om beplantingsstructuren langs wegen en watergangen, landschappelijke elementen en grotere groengebieden, zoals parken.

Gebruikswaarde

Groen met een hoge gebruikswaarde kenmerkt zich door functionaliteit, voor recreatieve inrichting en toegankelijkheid. Het groen is van sociale betekenis en biedt een goed heenkomen voor ontmoetingen en ontspanning. Het betreft vooral doorgangsruidten, speelplekken, trapvelden en andere verblijfsruimte.

Ecologische waarde

Openbaar groen met ecologische waarde biedt ruimte voor natuurlijke processen. De beplantingsvorm, soortkeuze en relatie met omgeving bepaalt de ecologische waarde. Een samenhangend stelsel van deze groenelementen versterkt deze ecologische waarden. Groen met ecologische waarde bevindt zich in het stedelijk gebied vaak in grotere groengebieden, deze zijn vaak aanwezig op de komgrens, grote parken of in brede bermen.

Bomen als structureel groen

Naast de hierboven beschreven waarden geldt dat veel bomen als belangrijke structuurdragers een essentieel onderdeel uitmaken van het structurele groen van Brummen. Vanaf verschillende kanten gezien heeft Brummen een zeer bomenrijke uitstraling die gehandhaafd dient te blijven.

Het huidige boombeleid is beschreven in de notitie 'Bomenvisie, Zorgen voor Brummens groene bekroning', juli 2000. In de kern Brummen staan ca. 2800 gemeentelijke bomen, waarvan het merendeel gezond is. De leeftijdsopbouw benadert de ideaallijn. Met 49 soorten is sprake van een zeer breed assortiment.

Brummen telt een aantal grotere en kleinere stukken particulier groen, waarop zich monumentale bomen bevinden of die door hun omvang in areaal belangrijk zijn voor de groenstructuur. De gemeente denkt actief mee in het behoud en eventuele vervanging van particuliere bomen. De bomen worden via de kapverordening beschermd en waar mogelijk wordt herplantplicht opgelegd.

Infiltratie hemelwater

De gemeente Brummen streeft naar zo veel mogelijk infiltratie van hemelwater in de bodem. Het openbaar groen leent zich voor deze infiltratie zolang de andere functies hier geen hinder van ondervinden.

3.2.2 Niet structureel groen

Niet structureel groen is niet per definitie beeldbepalend voor de wijk of straat. De inrichting en de beeldkwaliteit kunnen wisselen. Er is ruimte voor gedifferentieerde inrichting en onderhoud. Hier willen we optimaal gebruik van maken. Vanuit een open communicatie ('U heeft het voor het zeggen in uw straat') worden de inwoners van de woonstraat betrokken bij de (her)inrichting en het beheer. Deze werkwijze is gericht op het creëren van draagvlak voor meer groen, door in de communicatie met de bewoners de meerwaarde van groen te laten zien.

Discussies over de inrichting en het gebruik van niet-structureel groen zullen vooral plaatsvinden bij herinrichting of reconstructie van een gebied. Het schaalniveau is dan een woonstraat of –buurt.

Bij niet-structureel groen is meer mogelijk dan bij structureel groen. De bewoners hebben meer invloed op het niet-structurele groen. Om te zorgen dat hiermee niet al het groen verdwijnt, 'Brummen wil graag een groene gemeente blijven', zijn hieronder enkele uitgangspunten opgenomen.

Bij de inrichting:

- De hoeveelheid groen zal zo optimaal mogelijk moeten worden ingevuld. Met optimaal wordt hier bedoeld: zo veel mogelijk goed passend groen dat binnen de ruimte mogelijk is, zonder dat een onevenredige hoeveelheid beheerbudgetten voor het onderhoud nodig is.
- In de inrichting is het wenselijk om zo creatief mogelijk naar de openbare ruimte te kijken. Door bijvoorbeeld een straat doodlopend te maken kan de hoeveelheid 'leefruimte' en groene ruimte worden vergroot.
- De bomen zijn in principe structureel en zullen binnen beide varianten gebruikt moeten worden. Mocht de boom qua soort of grootte niet op de juiste plek staan, dan kan deze verdwijnen, de gemeente zal ook hier de hoeveelheid bomen kunnen optimaliseren. Soms kan er voor gekozen worden de bomen in de woonstraten, in overleg met de bewoners, op particulier terrein te plaatsen. Een andere optie is het weglaten van bomen in de woonstraten en op de kopse kanten van straten, waar meer ruimte is, enkele grotere bomen aanplanten, die een hogere levensverwachting hebben.
- Mocht er in een deelgebied sprake zijn van parkeeroverlast, dan zal de oplossingsrichting binnen het niet-structurele groen gezocht moeten worden.

- Bij herinrichting van straten dient de eenheid in de opbouw van de wijk niet uit het oog verloren te worden. Hierbij staat de herkenbaarheid van de wijk centraal.

3.3 Hoofdgroenstructuur Brummen

Ieder structureel groenelement kan één of meerdere van de beschreven waarden in zich hebben, afhankelijk van haar positie binnen het stedenbouwkundige profiel. Het stedenbouwkundige profiel is daarom een belangrijke ordenende factor in de groenstructuur.

De hoofdgroenstructuur bestaat uit de volgende onderdelen: hoofdstructuur, nevenstructuur, recreatieve route, dorpscentrum, dorpsrand, sportterrein, park 't Goor, begraafplaats, entrees en markante punten. De speelterreinen maken geen onderdeel van de hoofdgroenstructuur uit maar zijn in deze paragraaf wel beschreven.

Deze onderdelen zijn op de volgende pagina's verder uitgewerkt.

Hoofdstructuur

In de stervormige structuur van Brummen zijn de Arnhemsestraat en de Zutphensestraat de belangrijke doorgaande aders. Het is de oude doorgaande weg van Zutphen naar Arnhem. De slingerende weg met verspreid staande monumentale bomen en tuinen in combinatie met de historische bebouwing, zorgen voor een hoge belevingswaarde.

De Burgemeester de Wijslaan en de Engelenburgerlaan, met de dubbele eikenlaan, zijn vanuit hun oude functie als oprijlaan uitgegroeid tot de doorgaande weg naar Eerbeek.

Deze vier wegen vormen de hoofdstructuur van Brummen. Ze zijn onmisbaar door hun beleving van de historie, vanuit de functionaliteit als doorgaande weg en voor de oriëntatie binnen Brummen.

Het groen langs deze wegen maakt dan ook deel uit van de hoofdgroenstructuur.

Foto hoofdstructuur: Engelenburgerlaan

Uit het oogpunt van de herkenbaarheid van de opbouw en structuur van Brummen is het wenselijk deze structuur goed in de bomen te zetten en/of te houden

Nevenstructuur

De hoofdstructuur van Brummen vertakt zich in een nevenstructuur bestaande uit wijkontsluitingswegen en doorgaande wegen naar het buitengebied. Als nevenstructuur zijn aangemerkt: De Veldweide, Meengatstraat, Troelstralaan, Patrijsstraat, G.K. van Hogendorpstraat, Schaepmanstraat, Cortenoeverseweg, Ambachtsstraat, Voorsterweg, Baron van Sytzamastraat, De Pothof, Spoorstraat, Stationsweg, Hazenberg en L.R. Beijnenlaan.

Daarnaast zijn er enkele grotere groengebieden in de Pothof als nevenstructuur aangemerkt.

De waarde van de nevenstructuur is terug te vinden in de historie, de doorgaande betekenis van de wegen en de oriëntatie in de wijk. De wijkontsluitingswegen onderscheiden zich uitsluitend van de woonstraten door een breder wegprofiel, soms met aangrenzende groenstroken. Aan de leeftijd van de beplanting is te zien tijdens welke periode de wijk is aangelegd.

De grotere groenvakken hebben naast de sierfunctie ook een gebruiksfunctie als trapveldje of als ontmoetingsplek.

Het openbaar groen langs de wegen en in de groengebieden maakt deel uit van de hoofdgroenstructuur.

Foto nevenstructuur: Troelstralaan.

Gezien hun functie is het wenselijk deze wegen als zodanig herkenbaar te houden door de aanwezigheid van 1^e of 2^e grootte bomen.

Recreatieve route

Naast de hoofd- en wijkontsluitingswegen is er een fijnmazig netwerk van bovenlokale langzaamverkeerroutes. Recreatieve routes verbinden de verschillende groene gebieden en historische elementen met elkaar en versterken de relatie met het buitengebied.

De recreatieve routes volgen deels de hoofd- en nevenstructuur: Voorsterweg, Arnhemseweg, Zutphenseweg, Hazenberg, Spoorstraat, Stationsweg, Tolzichtpad, Burg. De Wijslaan, Engelenburglaan, Ambachtstraat, Marktpllein, Cortenoeverseweg.

De routes zijn van waarde als doorgangsgebieden, voor veiligheid van voetgangers en fietsers en voor recreatie. Ze versterken het beeld van Brummen als groen dorp.

Het groen langs de routes is opgenomen als hoofdgroenstructuur.

Foto recreatieve routes: Tolzichtpad.

Gezien de meerwaarde van de recreatieve routes voor Brummen is het wenselijk deze routes representatief te houden en te voorzien van voldoende zit- en verblijfsmogelijkheden.

Dorpscentrum

Het dorpscentrum is het historische hart van Brummen dat zich concentreert rond het Marktplein. Rond het Marktplein bevindt zich een stervormig wegenpatroon met lintbebouwing.

Het dorpscentrum wordt globaal begrensd door: het Marktplein, binnentuin achter de Ambachtsstraat, deel Martenputstraat, Kerkstraat, deel Graaf van Limburg Stirumplein, deel Ambachtstraat, deel Zutphensestraat.

Het dorpscentrum heeft een belangrijke functie in Brummen. Het is van belang voor de beleving (oriëntatie en cultuurhistorie) en voor het gebruik (winkelen, verblijven en ontmoeten)

Het groen in de dorpskern is onderdeel van de hoofdgroenstructuur.

Foto dorpskern: Marktplein.

Gezien het representatieve karakter van het dorpscentrum en het belang voor de oriëntatie is een hoog onderhoudsniveau en hoogwaardig openbaar groen hier wenselijk. Ter verfraaiing zijn bloembakken wenselijk bij veelbezochte plekken en markante punten.

Dorpsrand

Brummen heeft aan de oostzijde een harde grens door de N348. Een brede groenstrook met bossage scheidt de Adelaarstraat en de Baron van Sytzamastraat van de N348 en onttrekt de weg aan het zicht. De zuidrand is begrensd door de Leuvenheimsebeek. Aan de westrand loopt de spoorlijn. Door het kleine aantal overgangen, werkt de spoorlijn als een barrière. Aan de noordzijde grenst Brummen aan agrarisch gebied.

Deze redelijk harde randen van Brummen zijn kenmerkend. Brummen wordt begrensd, er is een duidelijke afsluiting van het dorp. Dit bevordert de oriëntatie. De dorpsrand bij de N348 en de rand bij het spoor kenmerkt zich door een brede groenstrook dat veelal extensief wordt beheerd. Deze randen hebben al een (beperkte) ecologische waarde.

De dorpsranden zijn onderdeel van de hoofdgroenstructuur.

Foto dorpsrand: Adelaarstraat.

Gezien het belang voor ecologie en het versterken van de natuurwaarden is het van belang dat de ecologische waarde verbeterd wordt door gericht beheer. Een aandachtspunt hierbij is het toepassen van meer inheems materiaal in de dorpsrand.

Sportterrein

Het sportterrein De Hazenberg bestaat uit sportvelden, tennisbanen, een sportschool en een zwembad. De velden dienen technisch van goede kwaliteit te zijn, terwijl de omringende beplanting voor beschutting zorgt. Het beheer van sportvelden behoort tot de kerntaak van de gemeente.

De toegankelijkheid van de velden is laag door de sluiting van de spoorwegovergangen, andere vormen van gebruik komen nauwelijks voor.

De waarde van het sportterrein is gelegen in de gebruikswaarde, waarbij ontspannen en ontmoeten centraal staan. Daarnaast heeft een gedeelte van het sportpark een cultuurhistorische waarde door de aanwezigheid van het landhuis Rhienderenstein en de hierbij behorende zichtlijnen.

Het ligt in de planning het sportpark opnieuw in te richten. De genoemde waarden zijn hierbij een uitgangspunt.

De sportvelden zijn onderdeel van de hoofdgroenstructuur.

Foto sportterrein: Sportterrein De Hazenberg.

Gezien het belang voor ontspanning en ontmoeting is het wenselijk de gebruikswaarde optimaal te handhaven. De cultuurhistorische waarde mag niet uit het oog worden verloren.

Park 't Goor

Park 't Goor is het enige park in Brummen. Wandelpaden lopen langs de dierenweide, speelvelden, zithoekjes en de waterpartij.

Voor heel Brummen is park 't Goor een belangrijke ontmoetings- en ontspanningsplek.

De zone van de speelplekken en de dierenweide wordt intensief onderhouden, gericht op de gebruikswaarden van deze voorzieningen. Rondom de waterpartijen en de grotere bosplantsoenstroken is het beheer gericht op het versterken van de ecologische waarden, met als duidelijke randvoorwaarden dat er geen onverzorgd beeld mag ontstaan. Beeldmiddelen als bloemrijke mantel-zoomvegetaties en soortenrijke oevervegetaties worden hierbij ingezet.

Het beheer van dit deel van het park is hiermee extensief.

Voor de huidige dierenweide is een beperkte uitbreiding alleen wenselijk als hier een meerwaarde voor het groene karakter van het park en de gebruikswaarde wordt gerealiseerd.

Het park maakt onderdeel uit van de hoofdgroenstructuur.

Foto park 't Goor.

Gezien het belang van het park voor Brummen is een gericht beheer op enerzijds natuurwaarde en anderzijds gebruikswaarde van groot belang.

Begraafplaats

De begraafplaats tussen de Voorsterweg, Prinses Irenelaan en de spoorlijn, heeft een oud deel met verspreid staande monumentale bomen en een nieuw deel met een sterke lijnstructuur van hagen en laanbeplanting. De begraafplaats kan worden uitgebreid. Om de bestaande structuren te versterken is een bomenstructuurplan voor de begraafplaats opgesteld.

Een algemene klacht is dat er veel achterstallig onderhoud aan de oude particuliere graven is. Ondanks dat de gemeente, de graven die bij haar in beheer zijn intensief onderhoud, bestaat een beeld van verwaarlozing. Om de beeldkwaliteit te versterken wordt een apart plan opgesteld.

De begraafplaats heeft vooral een gebruikswaarde en in mindere mate een ecologische waarde. De begraafplaats is door zijn oude beplanting en padenstructuur geschikt als wandelpark. De paden moeten hierop aangepast worden.

De begraafplaats maakt onderdeel uit van de hoofdgroenstructuur.

Foto Begraafplaats Brummen.

Gezien de functie is het van belang de begraafplaats adequaat te blijven beheren. Op ontwikkelingen moet worden ingespeeld om de gebruiks- en ecologische waarden optimaal te benutten. De gewenste uitstraling is een intensief onderhouden (wandel-)park.

Entrees

Entrees zijn overgangen op de komgrens bij de hoofdontsluitingen of met het buitengebied.

De vijf entrees zijn:

- De aansluiting van de Arnhemseweg op de N348;
- Cortenoevenseweg – viaduct N348;
- Eerbeekseweg bij L.R. Beijnenlaan,;
- Voorsterweg bij kruising met spoorlijn;
- de Zuphensestraat bij de Kwazenboschweg naar de N348.

Een eerste indruk van een dorp kan iemand maar één keer opdoen. Entrees hebben daarom een belangrijke belevingswaarde waarbij oriëntatie en esthetiek voorop staan.

Foto entrees: Arnhemseweg – N348.

Gezien de functie van de entrees is het van belang hier kwaliteit na te streven in combinatie met veiligheid en duidelijke verkeersafwikkeling.

Markante punten

Markante punten zijn gelegen op grotere verkeerskruisingen of bij belangrijke gebouwen.

De volgende zes markante punten zijn onderscheidend in Brummen:

- Het Gemeentehuis
- Het Station
- Kruising Zutphensestraat met Troelstralaan, Cortenoeveneweg
- Kruising Zutphensestraat met Spoorstraat en Burg. De Wijslaan
- Kruising Zutphensestraat met Meentgatstraat, Julianalaan
- De Nederlands Hervormde kerk
- Klein Engelenburg
- De Koppelenburg

Net als de entrees zijn de markante punten opvallende plekken in het dorp die een belangrijke belevingswaarde hebben en die helpen bij de oriëntatie. Bij markante punten wordt groen toegepast met meer sierwaarden. Hiermee wordt de oriëntatie en de representatieve functie versterkt.

Foto markantpunt: Gemeentehuis.

Voor de oriëntatie is het van belang dat de markante punten adequaat en intensief worden beheerd.

Speelterrein

Er zijn 20 speelterreinen in Brummen die zich bevinden in de wijken. Hiervan bevinden de meeste zich in de Brummense Enken en de Pothof. In de oude wijken ontbreken speelterreinen nagenoeg.

De speeltoestellen moeten voldoen aan het attractiebesluit. Gestreefd wordt naar een evenwichtige spreiding van speelterreinen waarbij optimaal wordt voldaan aan de behoefte. Het onderhoud van de speeltoestellen en wordt door de gemeente uitgevoerd. Vervanging van speeltoestellen vindt in overleg met de wijkraden plaats.

De speelterreinen hebben een belangrijke gebruikswaarde voor ontmoetingen en ontspanning. De speelterreinen maken geen deel uit van de hoofdgroenstructuur. Wel is het van belang om in elke wijk, afhankelijk van de vraag, voldoende speelaanbod te hebben.

Foto Speelterrein: Pinksterbloem.

4 VERSTERKEN BEELDKWALITEIT

Dit hoofdstuk gaat over het onderhoudsregime van het openbaar groen. Het onderhoudsregime is een indicatie van de kwaliteit die de inwoners van Brummen op die bepaalde plek mogen verwachten.

Kwaliteit is samenspel van inrichtings- en onderhoudskwaliteit.

In paragraaf 4.1 treft u een beschrijving van de huidige kwaliteit van het openbaar groen voor een tweetal veel voorkomende groentypen. In paragraaf 4.2 wordt de kwaliteit voor Brummen gedifferentieerd naar drie onderhoudsniveau's.

Vanuit technisch oogpunt is de huidige onderhoudsinspanning niet voldoende. Dit beeld wordt versterkt door opmerkingen gemaakt door de inwoners van Brummen. Een overzicht met meldingen van klachten van 2001 en 2002 is te vinden in bijlage 4. Een overzicht van de reacties gegeven op de bewonersavond over het groenstructuurplan is te vinden in bijlage 5.

In paragraaf 4.3 is aangegeven hoe de onderhoudsinspanning kan worden verhoogd en welke structurele kostenverhoging deze kwaliteitsverhoging met zich meebrengt. In paragraaf 4.4 wordt aangegeven welke éénmalige kosten nodig zijn om enkele vakken om te vormen, zodat met de nieuwe beheerbudgetten er een optimaal onderhoud kan plaatsvinden.

4.1 Huidige kwaliteit

Het onderhoudsregime voor Brummen is op dit moment overal gelijkwaardig. Ter indicatie wat het huidige beheer betekent, is voor de veel voorkomende groentypen sierheester en gras het huidige onderhoud op bijgaande beschrijving nader toegelicht. Een uitgebreidere beschrijving van alle groentypen is te vinden in bijlage 6.

Huidig onderhoud sierheesters

Netheidsbeeld:

- geen achterstallig onderhoud
- onkruidvrij of beperkt (<10% bedekking, < 10cm hoog)
- geen overhangende takken

- beplanting zo gesloten mogelijk
- na onderhoudsbeurt onkruidvrij
- bij voorkeur heester met sierwaarde (bloei, blad) toepassen.

Maatregelen:

- 4 x per jaar onkruidbestrijding incl. afvoeren vrijgekomen materiaal
- 1 x per jaar randsnoei en afvoeren
- 1 x per 3 jaar snoeien
- 4 x per jaar zwerfvuil verwijderen en afvoeren.

Huidig onderhoud gazons

Netheidsbeeld:

- geen achterstallig onderhoud

- kale plekken en enige ongelijkheid voorkomen (< 1% oppervlak)

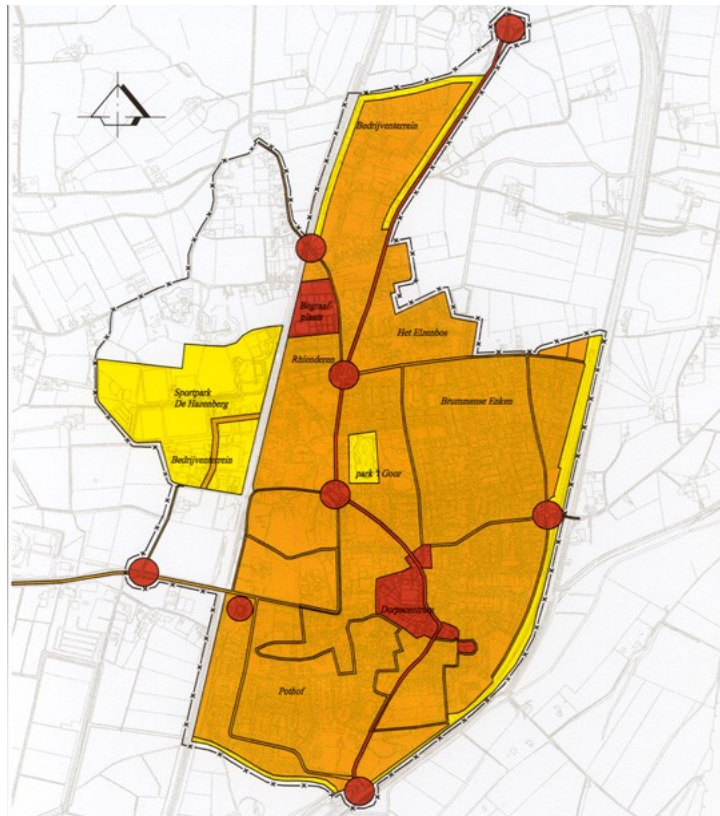
Maatregelen:

- 26 x per jaar maaien of 16 x per jaar maaien.
- 4 x per jaar zwerfvuil verwijderen en afvoeren.
- 1 x per jaar zachte kanten steken
- 1 x per jaar harde kanten steken

De beschreven netheidsbeelden worden momenteel niet voor heel Brummen gehaald.

4.2 Differentiëren naar onderhoudsniveau's

Figuur 4.1: Kwaliteitskaart

Op de kwaliteitskaart in bijlage 2 (figuur 4.1 is de verkleinde versie) staat beschreven welke differentiatie in onderhoudsintensiteit de gemeente voorstaat.

Intensief

Intensief beheer wordt voorgesteld op plekken waar veel mensen komen. Bijvoorbeeld de hoofdstructuur, de dorpskern, de entrees, de begraafplaats en de markante punten.

Dit betekent dat de beheerfrequenties in deze gebieden verhoogd worden. Ter indicatie:

8 x per jaar heestervakken schoffelen

26 x per jaar gras maaien

1 x per 3 jaar bomen snoeien

4 x per jaar onkruidbestrijding op verharding

52 x per jaar zwerfvuil verwijderen

Basis

De woonwijken, nevenstructuur, doorgaande wegen van de industriegebieden en deel van het park 't Goor behouden de onderhoudsintensiteit basis. Deze onderhoudsintensiteit is gelijk aan de huidige onderhoudsinspanning.

Ter indicatie:

- 4 x per jaar heestervakken schoffelen
- 26 x per jaar gras maaien
- 1 x per 3 jaar bomen snoeien
- 2 x per jaar onkruidbestrijding op verharding
- 4 x per jaar zwerfvuil verwijderen

Extensief

Voor de randen van de industriegebieden, het sportpark, de randen van Brummen en een deel van 't Goor wordt voorgesteld de onderhoudsinspanning te verlagen naar extensief. In deze gebieden is er vaak sprake van ecologische waarden. De onderhoudsinspanning wordt verlaagd, de wijze van onderhoud vraagt wel veel inzicht in ecologische processen.

Ter indicatie:

- 2 x per jaar heestervakken uitmaaien
- 2 x per jaar gras maaien
- 1 x per 7 jaar bomen snoeien
- 1 x per jaar onkruidbestrijding op verharding
- Incidenteel zwerfvuil verwijderen

4.3 Maatregelen voor kwaliteitsverbetering openbaar groen

Uit de reacties van de bewoners blijkt dat er een lichte ontevredenheid is over de staat van het groen. Vanuit de klachtenmonitoring over 2002 blijkt dat 25% van de klachten gaat over slecht gesnoeid groen. Vanuit de groendienst wordt aangegeven dat het vanuit technisch beheer beter zou zijn om de onderhoudsinspanning op te voeren.

Op basis van deze signalen wordt voorgesteld de onderhoudsinspanning licht te verhogen. Wij denken hierbij aan de volgende maatregelen:

- verhogen frequentie onkruidbeheersing van sierplantsoen, van 4 naar 5 keer.
- verhogen frequentie verwijderen zwerfvuil van 4 naar 8 keer per jaar in het plantsoen.
- intensiveren onderhoud en het herschikken van de bloembakken
- verhogen frequentie onderhoud extensief gras (16 x per jaar maaien) naar gazon-normen (26 x per jaar maaien).

Om deze maatregelen uit te kunnen voeren is een structurele verhoging van het beheerbudget noodzakelijk. Voor de verschillende acties gaat het om de volgende budgetten:

- onkruidbeheersing sierplantsoen: €26.000,-
- verwijderen zwerfvuil: €2.000,-
- onderhoud bloembakken: €500,-
- onderhoud extensief gras: €1.840,-

4.4 Incidentele kwaliteitsverbetering

Om het bovenstaande beeld van het openbaar groen te bereiken is in paragraaf 4.3 beschreven welk onderhoudsregime noodzakelijk is.

Om dit onderhoudsregime effectief te maken is het noodzakelijk om binnen het huidige groenareaal een aantal groenvakken om te vormen. Het gaat hier om renovaties van vakken waarvan het groen 'versleten' is of die geen goed gesloten beplanting oplevert (hierdoor is er meer onkruidgroei dan in vergelijkbare vakken).

Het gaat hier om 10.000 m². De gemiddelde omvormingsprijs per m² is €13,-. De totale kosten van de omvorming komen hiermee op €130.000,-.

5 ONDERSTEUNEND BELEID

Om Brummen een leefbare gemeente te houden is het van belang om beleid te voeren dat de structuur beschermd en er voor zorgt dat het groenbeheer zo doelmatig mogelijk wordt uitgevoerd.

Dit wordt bereikt door:

- van het openbaar groen waar dit mogelijk is de ecologische waarde te versterken.
- Het boombeheer uit te voeren conform de ‘Bomenvisie: Zorgen voor Brummens groene bekoring’, juli 2000.
- Spelregels voor uitgifte en zelfbeheer op te stellen.
- Het speelbeleid op te nemen.
- Uitgangspunten voor milieuvriendelijk beheer vast te leggen.
- Het hondenbeleid te beschrijven.

5.1 Ecologisch groen

In de grotere groenvoorzieningen in Brummen wordt het onderhoudsregime extensief. Hier wordt gestreefd naar het verhogen van de ecologische waarden. Het versterken van de ecologische waarde is van belang voor het behouden van de biodiversiteit en het (semi-)natuurlijk evenwicht in de beplanting.

Om de ecologische waarde te versterken is kennis van groot belang: kennis van soorten, kennis van de grondslag en kennis van

beheer. We streven er naar de hoeveelheid kennis van ecologische waarde en het enthousiasme voor ecologische beheer te versterken. Van belang is hierbij nauw samen te werken met plaatselijke deskundigen. Deze deskundigen hebben veel kennis in huis van voorkomende soorten en zouden actief kunnen meewerken in de monitoring en mogelijk in beheer.

Voor het initiëren van een degelijk ecologisch groenbeleid wordt binnen de bestaande begroting ruimte gemaakt voor scholing.

5.2 Boombeheer

Het huidige boombeleid is beschreven in de notitie ‘Bomenvisie, Zorgen voor Brummens groene bekoring’, juli 2000.

Situatie:

In de kern Brummen staan ca. 2800 bomen, waarvan het merendeel gezond. De leeftijdsopbouw benadert de ideaallijn. Met 49 soorten is sprake van een zeer breed assortiment. Er bestaat een kleine onderhoudsachterstand. Er is door de Bomenstichting te Utrecht een lijst met bijzondere bomen opgesteld. Deze lijst is als bijlage 7 in dit rapport opgenomen.

Visie:

De Bomenstructuur is een essentieel onderdeel van de groenstructuur van Brummen

Groenstructuur:

De groenstructuur kan worden versterkt door:

- Het aantal kenmerkende lanen zo mogelijk te vergroten.
- Het assortiment goed af te stemmen op de groenstructuur, bij reconstructies en vervanging.

Deze aanbevelingen zijn van belang bij reconstructies en projecten.

Onderhoud:

- De gemeente heeft vanuit de zorgplicht voor bomen de verplichting alle bomen eens in de 3 jaar te inspecteren. Voor zorgbomen ligt deze frequentie hoger.
- Door het hoge aantal onderhoudsintensieve sier- en vormbomen deels te vervangen voor minder onderhoudsintensieve soorten kunnen de onderhoudskosten worden verlaagd.
- Er wordt een inhaalslag gemaakt.

Bij het creëren van de nul-situatie worden deze uitgangspunten meegenomen.

5.3 Uitgifte en zelfbeheer

Het zelfbeheer concentreert zich op en rond de speeltoestellen. Het doel van zelfbeheer is vooral gericht op het vergroten van de betrokkenheid van de burgers bij hun woonomgeving. In principe kan zowel structureel als niet-structureel groen in zelfbeheer worden uitgegeven. Bij structureel groen moet de huidige functie en inrichting in stand blijven. Met behulp van referentiebeelden en

een goede beschrijving van het groentype kan de communicatie met de bewoners worden geoptimaliseerd.

Bij niet-structureel groen heeft de bewoner meer mogelijkheden en mag hij/zij ook zelf (in overleg met de groendienst) beplanting aanbrengen. Van belang is dat het vak een groen karakter houdt en dat het groentype niet te veel afwijkt van de oorspronkelijk aanplant. Afspraken zullen in een overeenkomst moeten worden vastgelegd.

Organisatorisch is het van belang dat de bespaarde onderhoudsbudgetten wel beschikbaar blijven voor de groendienst. Zelfbeheer vraagt veel energie met betrekking tot administratie en communicatie. Ook zal er vanuit dit budget incidenteel een geste naar de bewoner gedaan kunnen worden in de vorm van extra beplanting, materieel en afvoer van plantsoenafval.

Uitgifte via verkoop vindt niet meer plaats. Slechts via een actieve benadering vanuit de gemeente worden groenvakken afgestoten die geen onderdeel uit hoeven te maken van het openbaar groen.

5.4 Spelen

Het huidige beleid op het gebied van spelen in de openbare ruimte is vastgelegd in de nota 'Ontwikkelingen speelvoorzieningen Gemeente Brummen'. Het belangrijkste uitgangspunt hierin is: 'de plaatsing en spreiding van de speeltoestellen en speelplekken af te stemmen op de aantallen en verspreiding van de kinderen en jongeren in de wijk'.

Om dit te bereiken worden wensen en ideeën van bewoners en gebruikers serieus genomen. Zijn speeltoestellen aan vervanging toe dan wordt in samenspraak met de wijkraad en omwonenden naar vervanging gezocht. De gemeente voert inspecties uit conform het attractiebesluit. Ongelukken, reparaties en inspecties worden bijgehouden in een logboek. Bij speeltoestellen met een valhoogte van meer dan 1 meter zijn valondergronden aangebracht.

De meeste speelvoorzieningen in Brummen liggen in de gebieden Oliemolen en ZuidWest. Overleg over inrichting en beheer loopt via de wijkraden en de afdeling Beheer.

5.5 Milieuvriendelijk beheer

Gebruik van chemische middelen is schadelijk. Deze stoffen spoelen uit naar het grondwater en geven bij drinkwaterwinning veel problemen. Landelijke richtlijnen geven steeds minder ruimte voor het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen. Qua beheer worden landelijke trends (toegestane bestrijdingsmiddelen, effectieve inzet) nauwgezet gevolgd. Het beleid is erop gericht zo milieuvriendelijk mogelijk te blijven beheren.

Openbaar groen

In het verleden werd gebruik gemaakt van chemische bestrijdingsmiddelen. In het plantsoenonderhoud is de gemeente echter al 20 jaar chemisch vrij. Bij aanleg van beplantingen worden vooral soorten aangeplant die sterk sluiten en derhalve weinig ruimte bieden voor onkruidgroei.

Verharding

Op met name niet-functionele verharding groeit in de voegen vaak veel onkruid. Het verwijderen van onkruid op de verhardingen maakt onderdeel uit van het weg beheer.

Brummen streeft naar het minimaliseren van niet-functionele verharding. Om dit te bereiken wordt er bij de inrichting van openbare ruimte met de volgende uitgangspunten rekening gehouden:

- in de planfase rekening houden met het gebruik van de verharding (looplijnen, voorkomen niet functionele verhardingen etc.);
- bij de detaillering van verhardingen rekening houden met materiaalkeuze (grotere materialen geven minder voeg lengte) en bochtstralen;

Bij het huidige beheer wordt momenteel gebruik gemaakt van selectspray. Via een detectie door een onkruidbestrijdingsmachine wordt bladgroen waargenomen. Op de betreffende plek wordt een doelmatige hoeveelheid chemisch bestrijdingsmiddel toegediend.

5.6 Hondenbeleid

Het huidige hondenbeleid is er op gericht 'het voorkomen van de overlast veroorzaakt door honden'. Het ontwikkelen van het hondenbeleid valt buiten het groenstructuurplan.

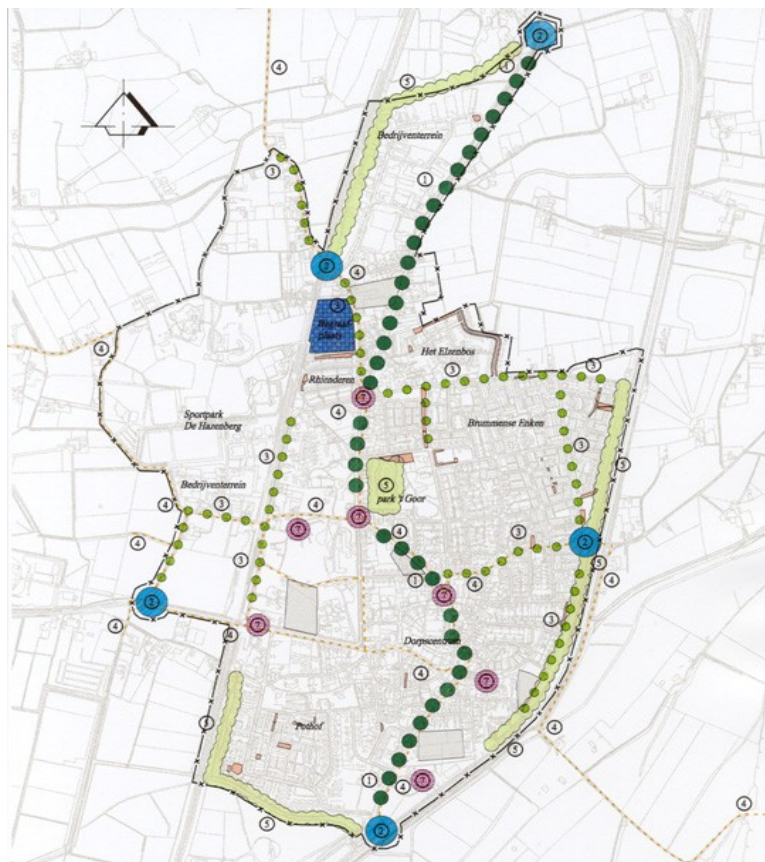
Gezien de raakvlakken met het groenbeheer zijn geldende regels uit de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van Brummen opgenomen:

- voorkomen van loslopende honden, door:
  - binnen de bebouwde kom honden aangelijnd houden of binnen de macht van de eigenaar of houder.
  - buiten de bebouwde kom honden zonder toezicht los te laten lopen.
  - honden niet toe te laten op speelplaatsen etc.
  - honden moeten een halsband (of ander identificatiemerk) hebben.
- voorkomen van verontreiniging door honden, door het niet toestaan van uitwerpselen:
  - in voetgangersgebieden
  - op voor publiek toegankelijke gebieden zoals speelplaatsen, plantsoenen etc.
  - andere aangewezen plaatsen

De verordening het als doel dat de hondenoverlast het functioneren van de groenvoorzieningen niet belemmert. Het is vooral een werend beleid.

Momenteel is er binnen de gemeente Brummen voor 16 uur per week een medewerker toezicht die handhavend op bovenstaande APV.

6 PROJECTEN

Figuur 6.1: Projectenkaart.

Om de structuur, zoals beschreven in hoofdstuk 3, te versterken zijn de volgende projecten geformuleerd:

1. Versterken boomstructuur Arnhemsestraat/Zutphensestraat;
2. Versterken vijf entrees bij de ingangen van het dorp;
3. Versterken boomstructuur van de nevenstructuur;
4. Creëren van ontmoetingsplekken langs recreatieve routes;
5. Versterken van de ecologische structuur;
6. Versterken markante punten;
7. Opwaarderen begraafplaats.

De projectenkaart is opgenomen in bijlage 3 (figuur 6.1 is de verkleinde versie). Bij de projecten staat een globale kostenraming wat de uitvoering van de projecten gaat kosten. Alle genoemde bedragen zijn exclusief BTW.

In bijlage 8 is een ruwe planning aangegeven voor uitvoering van de projecten.

Ad. 1. Versterken boomstructuur Arnhemsestraat/Zutphensestraat

Binnen de hoofdontsluiting van Brummen zal er creatief gezocht moeten worden naar extra ruimte om de boomstructuur te versterken. Deze structuur zal versterkt worden door het aanplanten van 1ste orde bomen, zoals eik, beuk en kastanje. Dit kan plaats vinden op verschillende manieren:

- a. Bij reconstructies van de weg zal er optimale aandacht moeten komen voor het toepassen van bomen, waarbij voldoende ruime plantgaten worden toegepast. Momenteel worden voor het deel van de Zutphensestraat

tussen de Elzenbosweg en de Markt twee projecten voorbereid. Binnen deze projecten worden bomen aangeplant. Voor de eerste fase gaat het om 3 à 4 bomen, voor de tweede is het aantal nog niet bekend.

- b. Verder wordt gezocht naar mogelijkheden om de aanplant op particulier terrein te stimuleren. Binnen dit project zal een beroep worden gedaan op particulieren. Op particulier terrein zijn er niet zoveel mogelijkheden. Verwacht wordt dat er ca. 5 bomen aangeplant kunnen worden. Aandachtspunten in de relatie en communicatie met de particulieren zijn: inzichtelijk maken van de meerwaarde van bomen m.b.v. fotomanipulatie en afspraken rondom beheer en aansprakelijkheid.

Kostenraming project 1a: €8.000,- (in twee fasen)

Kostenraming project 1b: €8.640,-

Ad. 2. Versterken vijf entrees bij de ingangen van het dorp

Voor de vijf entrees van Brummen wordt geadviseerd een inrichtingsplan op te stellen. Dit project betreft een ontwerpdracht. Voor de inrichtingskosten wordt een apart voorstel ingediend.

Kostenraming project 2: €17.000,-

Ad. 3. Versterken boomstructuur van de nevenstructuur

De boomstructuur van de Houtwal (meeliften met reconstructie), deel Hazenberg, L.R. Beijnenlaan (tweezijdig), Meengatstraat, Patrijsstraat worden versterkt door aanplant van laanbomen.

De haalbaarheid van de projecten hangt af van de bovengrondse en ondergrondse ruimte (kabels en leidingen).

Kostenraming project 3: €22.000,-

Ad. 4. Versterken van ontmoetingsplekken langs recreatieve routes

We willen de recreatieve routes meer identiteit en herkenbaarheid geven en het gebruik van de openbare ruimte langs deze routes versterken door de ontmoetingsplekken beter aan te kleden. We verwachten dat er totaal 4 plekken op te waarderen zijn. De plekken worden fietsvriendelijk aangelegd en eventueel versterkt met bankjes, verharding, siergroen en een kunstobject of een kleine speelaanleiding.

Kostenraming project 4: €4.000,-

Ad. 5. Versterken van de ecologische structuur

Er zijn vier zones waar de ecologische structuur kan worden versterkt.

Aan de oostkant van het dorp langs de rijksweg N348 zal eenduidigheid in beplanting en onderhoud tot versterking moeten leiden.

Aan de zuidrand zal gezocht worden naar versterking van de zone bij Leuvenheimsebeek. Hierbij zal met het waterschap samengewerkt worden. De versterking kan bestaan uit herprofilering en aanplant van knotwilgen.

De zone langs het spoor kan versterkt worden, door versterking van de beplanting met gerichte aanplant en afgestemd beheer.

De ecologische structuur van park 't Goor kan worden versterkt door duidelijk keuzes te maken in het beheer van het park. Gedifferentieerd beheer is hier de oplossing.

Om al deze zones ecologisch te versterken zal er eerst een duidelijk plan van aanpak moeten worden beschreven. Het plan bestaat uit: monitoring, vaststellen ecologische waarde, beheerdoelen en eventueel versterkende inrichting. Bij de kostenraming is alleen rekening gehouden met de planfase, eventuele uitvoeringskosten zijn niet opgenomen.

Kostenraming project 5: €10.000,-

Ad.6. Versterken markante punten

Een aantal markante punten in Brummen kan versterkt worden zodat deze bijzondere plekken meer ontmoetingsplekken worden en meer uitstraling krijgen. Punten die worden versterkt zijn:

- het gemeentehuis;
- de hervormde kerk;
- aansluiting Zuphensestraat/Cortenoeverseweg;
- aansluiting Spoorstraat/Burg. de Wijslaan/Zuphensestraat;
- aansluiting Zuphensestraat/Meengatstraat/Voorsterweg.

De laatste twee punten worden meegenomen in de geplande reconstructie van de Zutphensestraat. Voor de eerste drie projecten is hieronder een kostenraming opgenomen.

Het gaat hier om het toepassen van meer exclusievere soorten groen.

Kostenraming project 6: €6.375,-

Ad. 7. Opwaarderen begraafplaats.

Voor de begraafplaats wordt een onderzoek gedaan naar optimaal beheer. Naast een verbetering van het onderhoud wordt ook een verbetering van de opbouw van het plantsoen nagestreefd. Deze maatregelen zijn nodig om te komen tot een representatief wandelpark.

Kostenraming project 7: nader te bepalen.

COLOFON

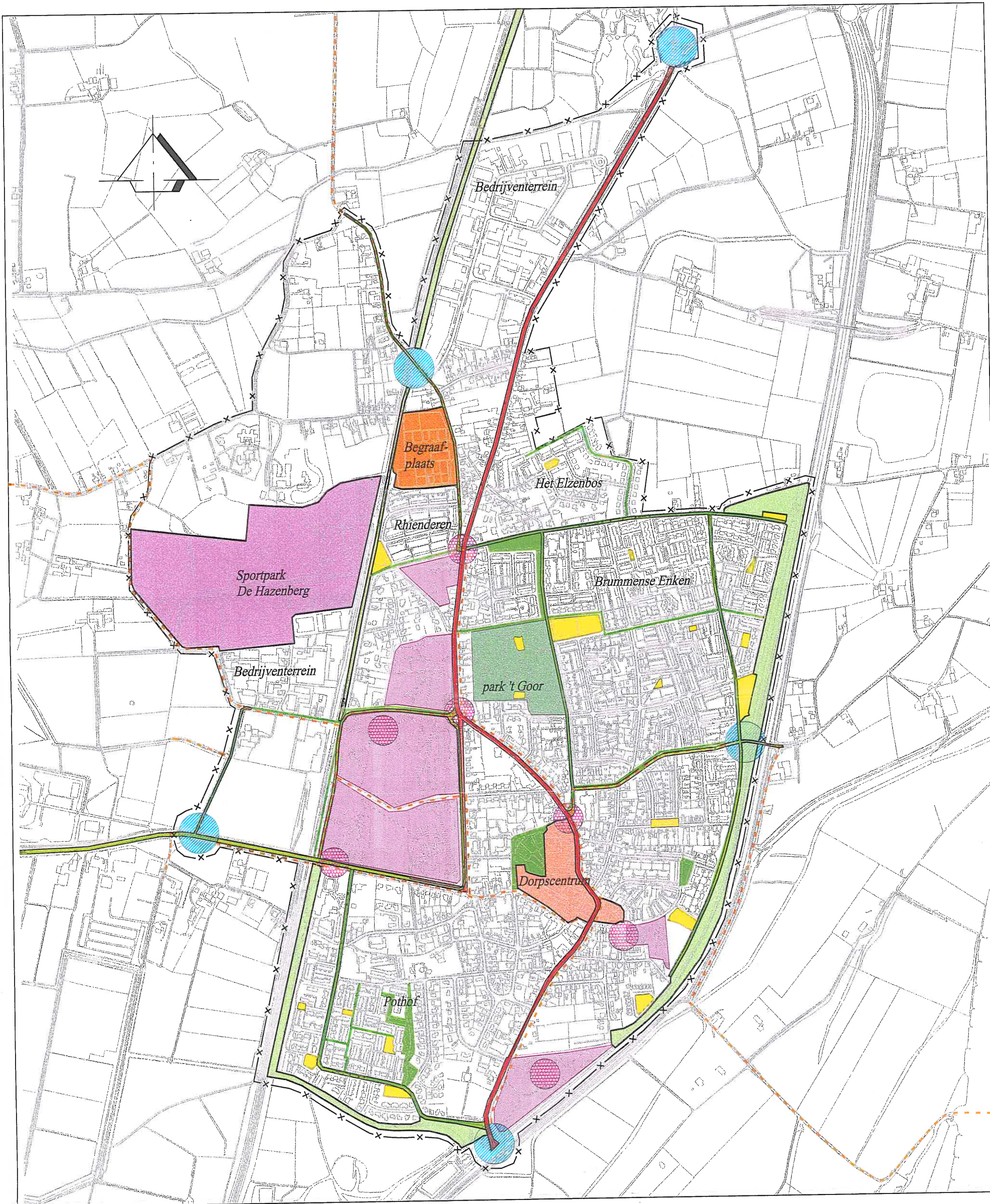
Opdrachtgever	: Gemeente Brummen
Project	: Groenstructuurplan
Dossier	: T 1398-56-001
Omvang rapport	: 35 pagina's
Auteur	: Hielke Hijlkema, Martijn van Duuren
Bijdrage	: Joeri de Roode
Projectleider	: Martijn van Duuren
Projectmanager	: Stefan Semmekrot
Datum	: 27 januari 2003
Naam/Paraaf	: MvD

BIJLAGE 1   Groenstructuurkaart

BIJLAGE 2   Kwaliteitskaart

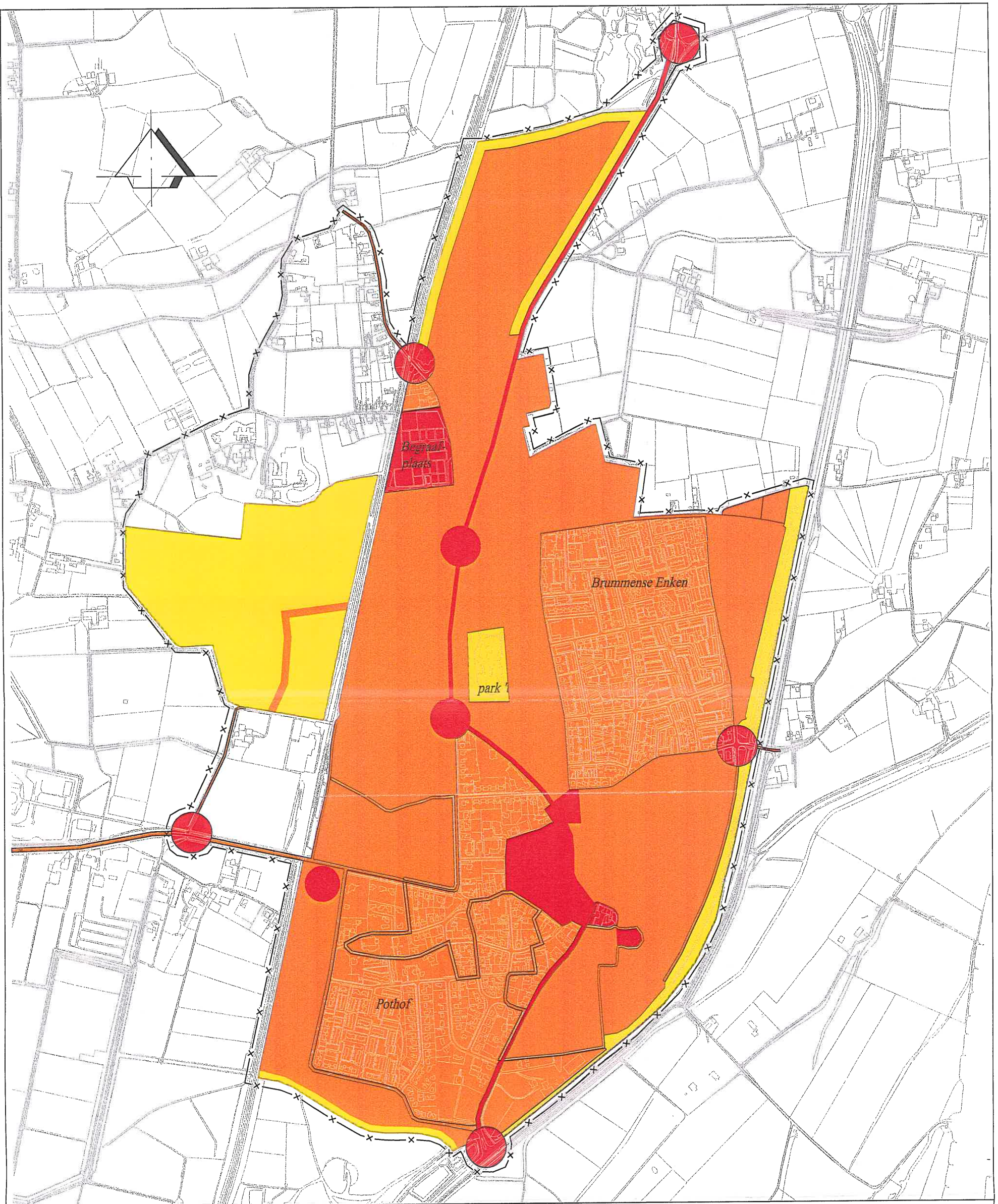
BIJLAGE 3   Projectenkaart

Kaart 1: Groenstructuurkaart

Legenda:

	hoofdstructuur		dorpskern		park 't Goor		entree
	nevenstructuur		dorpsrand		begraafplaats		markant punt
	recreatieve route		sportterrein		belangrijk particulier groen		plangrens
			speelterrein				

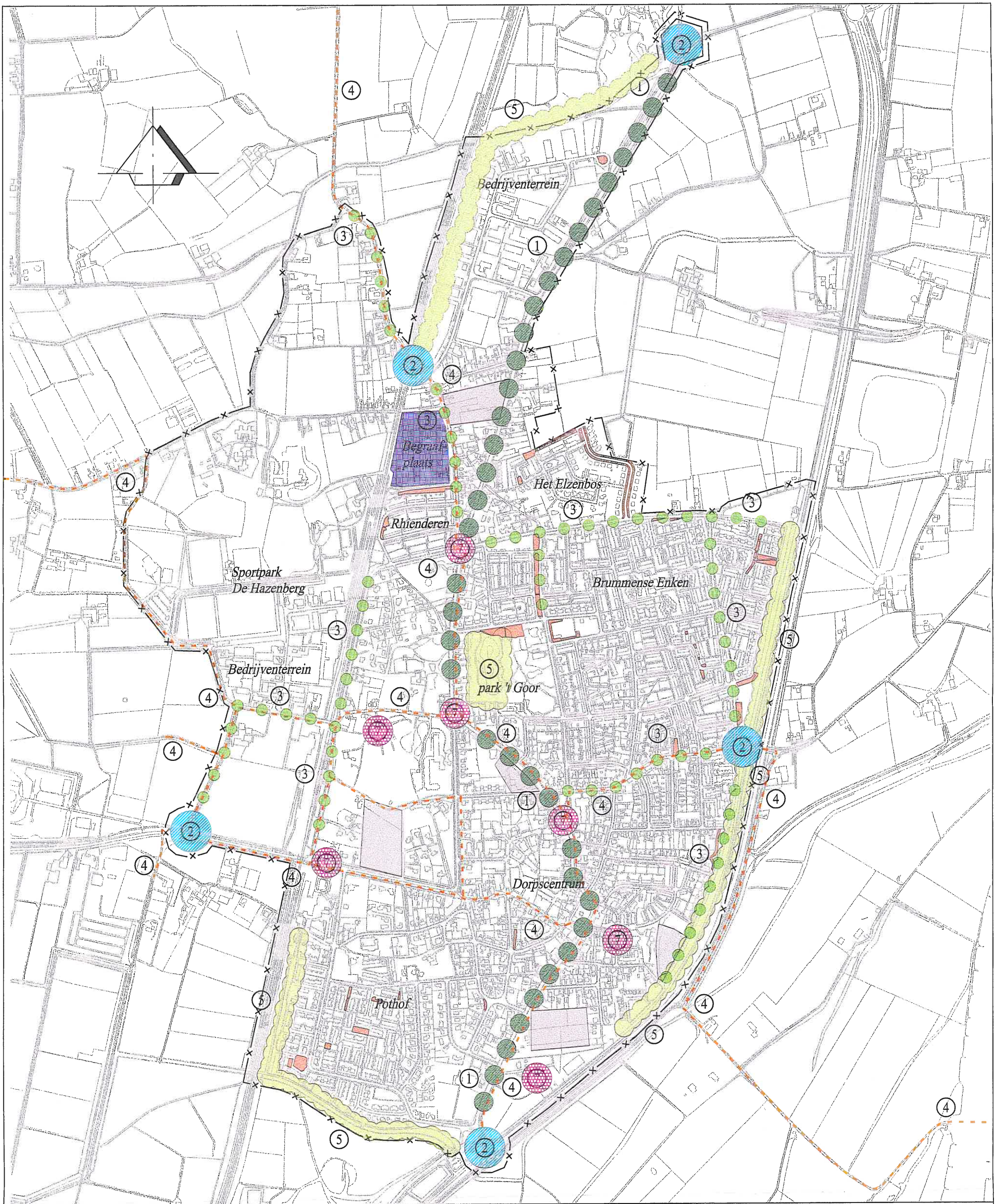
Kaart 2: Kwaliteitskaart

Legenda:

Onderhoudsnivo

intensief
basis
extensief

Kaart 3: Projecten

Legenda:

①		Versterken boomstructuur van de Zutphensestraat	⑤		Versterken van de ecologische structuur
②		Versterken entrees bij de ingangen van het dorp	⑥		Versterken van markante punten
③		Versterken boomstructuur van de nevenstructuur	⑦		Begraafplaats opwaarderen
④		Creëren van ontmoetingsplekken langs de recreatieve routes			Renovaties

BIJLAGE 4   Overzicht klachten en meldingen 2001 – 2002

<u>Overzicht meldingen 2001 en 2002 per onderwerp voor de kern Brummen</u>		
	2001	2002
Bg = Begraafplaats	3	5
BI = blad		10
Bo = boomonderhoud	29	38
GI = Gladheidsbestrijding	3	5
Gr = Grasonderhoud	24	17
Ho = hondenpoep/overlast	6	9
On = onkruid in beplanting	22	15
Ov = Overig (part.groen, aankoop etc)	23	23
Sn = snoeien overhangend of te groot plantsoen (heesters)	28	57
Sp = speeltoestellen	5	17
We = onkruid op verhardingen	3	6
Zi = Zitbanken/straatmeubilair	9	5
Zw = Zwerfvuil	3	4
	158	211

BIJLAGE 5   Overzicht reactieformulieren bewonersavond GSP

Aantal ingeleverde reactieformulieren		28	
Kwaliteit	Exclusief	1	(marktplein)
	Standaard	10	
	Sober	5	
	geen mening / niet ingevuld	12	
Onderhoud	Intensief	1	(marktplein)
	Basis	10	
	Extensief	9	
	geen mening / niet ingevuld	8	
Reactieformulieren wijkraad Oliemolen Geen kwalificatie Kwaliteit en Onderhoud. Veel persoonlijke ergernissen Ook over parkeerproblemen, sociale controle e.d.		18	

BIJLAGE 6 Groentype lijst

DHV Milieu en Infrastructuur BV

1010	Bomen in gras
1020	Bomen in beplanting
1030	Bomen in verharding
1041	Knotbomen / Vormbomen
1042	Leibomen
2010	Bosplantsoen
2030	Sierplantsoen
2040	Hagen (knipoppervlak)
	Hagen (2x knippen)
2050	Struikrozen
3010	Wisselbeplanting
4010	Grassportvelden
4040	Gazons
	zachte graskanten
	harde graskanten
	Gazons, schraal
4050	Ruw gras
5010	Speelwerktuigen
5020	Zandbakken
5030	Afvalbakken
5050	Bloembakken
5060	Zitbanken

BIJLAGE 7   Lijst bijzondere bomen van de Bomenstichting

DHV Milieu en Infrastructuur BV

Monumentale bomen in de kern Brummen, zoals geregistreerd bij de Bomenstichting in Utrecht

<i>Adres</i>	<i>Boom</i>	<i>Eigenaar</i>
Arnhemsestraat-hoek Pothof	Fraxinus excelsior	gemeente
Arnhemsestraat 51 (De Koppelenburg) (De Koppelenburg)	Taxodium distichum Platanus x acerifolia Aesculus flava Liriodendron tulipifera Tilia europaea	particulier
Zutphensestraat 53	Fagus sylvatica 'Purpurea' Platanus x acerifolia	particulier
Burg. De Wijslaan 6 Engelenburgerlaan & burg. De Wijslaan Bronkhosterweg 18 (Spaensweerd)	Thuja plicata 'Atrovirens' dubbele eikenlaan Platanus orientalis Aesculus x carnea Corylus colurna Liriodendron tulipifera Fagus sylvatica Fagus sylvatica 'Purpurea' Fagus sylvatica	particulier gemeente particulier
Bronkhorsterweg 16	Fagus sylvatica 'Pendula'	particulier
Zutphensestraat 21	Fagus sylvatica 'Purpurea'	particulier
Zutphensestraat 35	Tilia platyphyllos	particulier
Zutphensestraat 33	Tilia europaea	particulier
Schoolstraat 10	Fagus sylvatica 'Purpurea'	particulier
Voorsterweg 2	Fagus sylvatica 'Purpurea'	particulier
Zutphensestraat 14	Aesculus hippocastanum	particulier
Stationsstraat 10	Tilia europaea	particulier
M. Putstraat (Brunheim)	Fagus sylvatica (3 st) Tilia europaea	particulier

BIJLAGE 8   Planning projecten

DHV Milieu en Infrastructuur BV

Voor alle uitvoeringswerkzaamheden is onderstaande planning

- Incidentele kwaliteitsverbetering - 2003 en 2004
- Versterken boomstructuur Zutphensestraat – gefaseerd, te starten in 2003
- Versterken boomstructuur nevenstructuur - 2004 of flankerend beleid
- Versterken ecologische structuren - 2004 en 2005
- Versterken entrees bij ingangen van het dorp – 2004 of flankerend beleid
- Versterken ontmoetingsplekken langs recreatieve routes - 2004
- Versterken markante punten 2005